

M. Bázlik a L. Kačic v rozhovore

Festival peknej hudby 25-ročný

Fikret Amirov vo filme

Jazzové laboratórium: D. Húščava

Jazz v emigrácii: N. Bankov

Hudobná poviedka V. Rozenbergovej

Hudobný život
9/2024/R. 56

**Zázraky
klavírneho sveta
s Norou Skutovou**

Melos-Étos

17. medzinárodný
festival súčasnej hudby

Bratislava, Košice
7. – 14. november 2024
www.melosetos.sk
f MELOS-ETHOS
@ melos_ethos

Obsah

- Koncerty**
- 2 Festival peknej hudby – Viva Musica! – Hortus artis
- Auris interna**
- 3 Rozvrat? To sme my
- Z organového kokpitu**
- 4 Úsmevy a objatia v Haarleme
- Subito**
- 5 S Ronaldom Šebestom o naplnení druhého sna
- Festivaly**
- 6 25 rokov peknej hudby
- 8 Slovenské historické organy 2024
- Hudobné divadlo**
- 12 Oáza rozmanitosti a výziev (Aix-en-provence)
- Na chate**
- 15 Vnímať dokážeme len to, čo máme sami v sebe (N. Skuta)
- Vzdelávanie**
- 18 Slovenský mládežnícky orchester opäť na kurzoch
- Osobnosti**
- 20 Fúga je aj harmónia protikladov (L. Kačic a M. Bázlik)
- Film**
- 26 Fikret Amirov (večne živý)...
- Jazz**
- 30 Koncert: World Music Festival 2024
- 31 Jazzové laboratórium: Dušan Húščava (Sweet Georgia Brown)
- 34 Jazz v emigrácii: Nikola Bankov
- Recenzie CD**
- Poviedka**
- V. Rozenbergová: Cé

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

Milí čitatelia, v poslednom čase sa veľa debatuje o tom, aká je, či aká by mala byť „slovenská kultúra“, teda kultúra v našej krajine – na Slovensku, kde tvoria, žijú, pracujú občania rôznych národností, etník, vierovyznaní, menšín, ľudia rôzneho veku, vkusu a vzdelania. Na túto tému počúvame, čítame všeličo.

Najlepšie odpovede na to, aká naša kultúra je, nájdete, ak osobne navštívite divadlá, kiná, koncertné sály, operné domy, folklórne festivaly, galérie či múzeá. Ak si prečítate knihy či kultúrne časopisy.

Najlepšie odpovede na to, aká by naša kultúra mala byť, dostanete od tých, ktorí na pódioch hrajú, spievajú a tancujú, od tých, ktorí vytvárajú literárne texty, choreografie, divadelné, filmové či operné réžie, maľujú obrazy, robia sochy, ale aj od tých, ktorí týmto tvorcom na prácu vytvárajú podmienky, či od tých, ktorí ich prácu odborne hodnotia a skúmajú. Určite však odpovede na tieto otázky nehľadajte u politikov.

Ak chceme rozumieť slovám či gestám povolaných, musíme byť na ne vnútorne pripravení. Pretože ako vraví v aktuálnom rozhovore pre *Hudobný život* klaviristka Nora Skuta: „*Všimame si, prečítujeme len tie javy, ktoré s nami rezonujú, ktoré sami máme v sebe.*“ Verím, že v približovaní sa ku kráse vám pomôže aj náš časopis.

:||

Mesačník **Hudobný život**/ september 2024 vychádza v **Hudobnom centre** Michalská 10, 815 36 Bratislava IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej tlače MK SR pod ev. číslom EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), jazykové korektúry: Marcel Olšiak, odborná spolupráca: Eva Planková, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Pergamen Trnava

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu. Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Nora Skuta na festivale Konvergenie v r. 2022. Foto: Miki Skuta • Názory a postoje vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upraviť a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • Vyhľadávať v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Koncerty

25. 7. 2024

**Zvolenský zámok – SNG, Kráľovská sieň
Festival peknej hudby**

Marian Lapšanský

Bach – Brahms – Fibich – Grieg – Liszt – Albéniz

Otvárací koncert 25. ročníka Festivalu peknej hudby patril významnému slovenskému klaviristovi a pedagógovi Marianovi Lapšanskému. Kráľovská sieň Zvolenského zámku sa zaplnila do posledného miesta, pričom pre veľký záujem neustále prichádzajúcim poslucháčom pridávali ďalšie miesta na sedenie.

Úvodného slova sa ujal dlhoročný spoluorganizátor Milan Juleny, ktorý pred krátkou exkurziou históriou štvrtstoročia trvajúceho podujatia s poľutovaním oznámil neprítomnosť jeho riaditeľa, interpreta a v daný večer aj účinkujúceho Eugena Procháca zo zdravotných dôvodov. Preto nastala aj malá zmena v koncertnom programe.

Vzápätí patrilo pódium výlučne už len hlavnému protagonistovi. Marian Lapšanský pripravil dramaturgiu koncertu, ktorého program koncipoval pod spoločným pomenovaním „láska“. Paralely s týmto leitmotívom nachádzal v jednotlivých skladbách, prípadne v autoroch. Či už išlo o lásku k rodine a deťom – J. S. Bach: *Francúzska suita č. 5 G dur BWV 816*, k nekonečnej platonickej láske – J. Brahms: *Intermezzo es mol op. 118 č. 6* a *Intermezzo b mol op. 117 č. 2*, alebo lásku prežívanú v intímnych spomienkach – Z. Fibich, výber z rozsiahleho cyklu *Náľady, Dojmy, Upomínky*, či výber desiatich idylických skladbičiek z cyklu *Lyrické skladby* E. H. Griega.

Na záver zaznela transkripcia F. Liszta *Rigoletto* a po vytrvalom potlesku Marian Lapšanský pridal energickú časť zo *Španielskej suity op. 47* I. Albéniza *Castilla*. Sprievodné slovo interpreta, ktorým pomedzi skladby nenúteno oboznamoval poslucháčov s umeleckými a historickými skutočnosťami, vytvorilo veľmi príjemný poetický večer. Tieto nálady sa odzrkadlili aj v samotnej, navonok rovnako nonšalantnej, ale vnútorne sústredenej, presnej a hlboko prežitej interpretácii.

EVA MIŠKOVIČOVÁ

28. 7. 2024

**Banská Bystrica, Radnica – Cikkerova sieň
Festival peknej hudby**

Jordana Palovičová

Krajčí – Dibák – Cikker – Figuš Bystrý – Iršai

Banskobystrický koncert v rámci festivalu Peknej hudby ponúkol recitál našej klavírnej divy Jordany Palovičovej. Horúci letný večer neprilákal širšie publikum, ale v rodinnej atmosfére odznela

v dômyselnej dramaturgii naozaj pekná slovenská hudba. Interpretka večer modelovala sama, odhalila spojenia skladateľov s mestom a popritom vytvorila medzi nimi alebo ich skladbami rôzne konotácie. V úvode koncertu zazneli *Akvarely III. a IX. banskobystričského rodáka Mirka Krajčího* a výber z *II. Suity op. 4 (I. Groteskný pochod, III. Arietta, II. Scherzo)* od Igora Dibáka. Okrem toho, že Dibák s Krajčím spája rodinný vzťah, starší z dvojice v meste pod Urpínom pôsobil ako pedagóg na KJLB a AU.

Palovičová siahla do ranej tvorby Jána Cikkera, z ktorej uviedla dve fúgy (*I. a VI.*) z cyklu *Sedem fúg* a umelecky zrelšieho diela predpovedajúceho skladateľov ohromný talent *Téma s variáciami op. 14 č. 1*. Ďalšiu autorskú dvojicu spojila tvorba pre deti a mládež, vypočuli sme si ikonickú skladbičku *Fialka* od Viliama Figuša Bystrého a neskorší opus Jána Cikkera *Dve skladby pre mládež op. 27 – Mamička spieva a Malý virtuóz*.

Úplne z iného súdka doplnili dramaturgiu klavírne skladby Jevgenija Iršaia *Dodekafonky five* a *Dodekafonky for E. S.* (Erik Satie), ktoré svojou hravosťou na moment rozptýlili meditatívnu náladu večera. Príjemné poznávanie pestrých sémantických zákutí klavíra ukončilo opäť dielo Jána Cikkera, tentokrát ako zrelého skladateľa, retrospektívny cyklus klavírnych akvarelov *Čo mi deti rozprávali*.

Klavírna hra Jordany Palovičovej otvorila hlboký priestor, v ktorom modelovala nielen farby a dynamiku s prirodzene dýchajúcimi frázami, ale aj statické momenty boli plné napätia a očakávania. Čas ako relatívna veličina plynula bezstarostne pod technickou bravúrou, alebo sa rozliehala v dlhých doznievajúcich tónoch, ktoré akoby nemali konca a chceli poslucháča vtiahnuť do útrob interpretkinej predstavy. Koncentrovaná a zároveň uvoľnená hra, príjemné sprievodné slovo obohatené malými príbehmi, mali v tento horúci večer blahodarný účinok a dopriali milovníkom hudby plnohodnotný zážitok. KATARÍNA KOREŇOVÁ

3. 8. 2024

**Bratislava, Sad Janka Kráľa
Viva musica! Festival**

Percussion Collective

Peter Solárik, Adam Druga,
Martin Zajac

Veľa sa popísalo o tom, ako súčasná klasická hudba stratila kontakt s publikom, ako roztvorenú priepasť medzi jej tvorcami a poslucháčmi fakticky nemožno preklenúť. Existuje však jedna výnimka, stabilne popierajúca univerzálnu platnosť tejto tézy. Je ňou súčasná hudba pre bicie nástroje, či už s konkrétnou výškou tónu, alebo takzvané neladené. Inými slovami, aj človek, ktorý nedokáže stráviť Xenakisa, takmer s istotou ocení jeho *Rebonds B* pre jedného hráča na bicích nástrojoch. Na bezplatnom koncerte festivalu Viva musica! pod holým nebom pri gotickej vežičke v bratislavskom Sade Janka Kráľa Xenakis síce nezaznel, hráči však boli hneď traja a aj arzenál bicích nástrojov bol širší, ako vyžaduje partitúra gréckeho skladateľa.

Petra Solárika domácomu publiku azda netreba predstavovať. Je dobre známy najmä fanúšikom jazzu ako bubeník bystrického Nothing But Swing Tria, je však aj pedagógom Akadémie umení v Banskej Bystrici a tamojšieho Konzervatória J. L. Bellu. Bystrickými odchovancami sú aj zvyšní dvaja aktéri letného podvečera Adam Druga a Martin Zajac, pričom obidvaja už majú za sebou prvé kroky na domácej scéne. Treba povedať, že na svoje umelecké dráhy nastúpili veľmi sľubne. Na objednávku festivalu sa umelci združili v triu pod názvom Percussion Collective a vystúpenie bolo ich prvým v tejto zostave. Hneď na úvod možno uviesť, že úroveň interpretačnej profesionality, ktorú mohlo publikum, usadené na voľne porozkladaných stoličkách a piknikových dekách, zažiť, oprávňuje byť hrdý na to, že sa udalosť uskutočnila takpovediac s využitím výhradne „domácich zdrojov“.